

Podle § 13 (1) řádu o zbavení svéprávnosti ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. jest přenechati zbavení svéprávnosti cizozemci onomu státu, jemuž cizozemec náleží. Důsledně obsahuje § 12 (4) téhož řádu i předpisy o příslušnosti tuzemských soudů ke zbavení svéprávnosti i onoho tuzemce, jenž nemá v tuzemsku trvalý pobyt. Jde o předpisy rázu donucovacího, vydané v souhlasu se zásadami mezinárodního práva soukromého, se zásadou personality, podle níž rozhodují o zbavení svéprávnosti úřady domovského státu. Pokud jest tato zásada prolomena z důvodů vhodnosti v druhé větě § 12 (4) řádu, netřeba v tomto případě zkoumati. Zásadou zůstává, že jest tuzemské soudnictví ve věcech zbavení svéprávnosti cizozemců vyloučeno a že nastupuje jen podpůrně v případech §§ 13 a 14 řádu. Jak vyplývá z § 13 (2), může býti návrh podán i u tuzemského soudu, má-li cizozemec v tuzemsku stálý pobyt (proto se v souzeném případě návrh Zdenky V-ové neodmítá a bude o něm dále jednati podle § 13 řádu), ale tuzemské soudy mají se zatím obmeziti jen na vyrozumění úřadů domovského státu a na potřebná zatímní opatření (sr. k tomu vysvětlivky k §§ 12 až 15 řádu, uveřejněné ve Věstníku min. sprav. z roku 1916 str. 255). Z řečeného plyne, že šlo o právní věc, která jest tuzemským zákonem (cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. a čsl. zákon ze dne 28. října 1918, čís. 11 sb. z. a n.) odňata tuzemskému soudnictví, takže byl tuzemský soud nezhojitelně nepřislušný (§ 42 první odstavec j. n.). Tato vada vyšla najevo teprve po právoplatně skončeném řízení o zbavení svéprávnosti (§ 42 druhý odstavec j. n.) a není tu v příčině důvodu zmatečnosti překážejícího a ještě závazného rozhodnutí téhož nebo jiného soudu (§ 42 třetí odstavec j. n.). Zbývá tedy již jen otázka, který tuzemský nejvyšší správní úřad jest povolán, by učinil u nejvyššího soudu návrh podle § 42 druhý odstavec j. n. Nemůže to býti jiný úřad, než ministerstvo spravedlnosti, protože jde o obor justiční a v tuzemsku není jiného nejvyššího správního úřadu, do jehož oboru by tato věc patřila.

Čís. 10358.

Zbavení svéprávnosti (cís. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák.).

Osoba zbavená svéprávnosti jest oprávněna podati do usnesení prvního soudu, jímž bylo vysloveno, že se zbavuje svéprávnosti, i odpor, i rekurs, třebaže se ten i onen opravný prostředek opírá o týž skutkový podklad.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1930, R II 407/30.)

Do usnesení prvního soudu, jímž byl částečně zbaven svéprávnosti, podal svéprávnosti zbavený odpor a rekurs. Rekursní soud odmítl odpor i rekurs pro nepřipustnost. Důvody: Svéprávnosti zbavený podal proti usnesení okresního soudu, jímž byl částečně zbaven svéprávnosti pro pijáctví, i odpor i rekurs a navrhl, by současně

bylo o obou opravných prostředcích rozhodnuto a setrval na obou opravných prostředcích, ačkoliv byl rekursním soudem na to upozorněn, že oba opravné prostředky nemůže podati táž osoba, a vyzván, by se přesně vyjádřil, na kterém opravném prostředku trvá. Ježto táž osoba nemůže proti usnesení podati odpor i rekurs, poněvadž se navzájem vylučují, svéprávnosti zbavený však trvá na tom, by i o odporu i o rekursu bylo současně rozhodnuto, jsou oba současně podané opravné prostředky s návrhem, by o obou bylo současně rozhodnuto, nepřípustné a byly proto odmítnuty.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, jednal nejdříve o odporu a rozhodl pak zároveň o odporu i o rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, zda osoba zbavená svéprávnosti jest oprávněna podati proti usnesení okresního soudu, jímž bylo vysloveno zbavení svéprávnosti, současně i odpor i rekurs. Krajský soud jako odporový soud zodpověděl otázku záporně a odmítl z toho důvodu jako nepřípustné i odpor i rekurs stěžovatele do usnesení okresního soudu, jímž byl zbaven svéprávnosti. Leč nelze s ním souhlasiti. Z doslovu § 37 a § 49 řádu o zbavení svéprávnosti vyplývá, že usnesení okresního soudu, znějící na zbavení svéprávnosti, může býti napadeno osobou zbavenou svéprávnosti i odporem i rekursem, kdy pak rozhoduje sborový soud o obou opravných prostředcích zároveň (§ 49 první odstavec odp. ř.). Ovšem nemá praktického významu zbudovati i odpor i rekurs na téže skutkové podstatě, jak se stalo v projednávaném případě, to již proto, že jest řízení o obou opravných prostředcích podle zákona sloučiti, při čemž vyřídí rekurs senát, povolaný rozhodovati o odporu po provedeném ústním jednání zároveň s odporem, a dojde se tím k tomu, že odporové řízení činí se svými zárukami pro úplně vyčerpající projednání celé věci vlastně zbytečným zvláštní vyřízení rekursního řízení, spočívajícího na podkladě méně bezpečném. Třebas by se tedy rekurs, podaný do usnesení okresního soudu, znějícího na zbavení svéprávnosti současně s odporem, měl opírat, — by se mohlo mluvíti o jeho praktickém významu —, o jiný skutkový podklad, než o jaký se opíral současně podaný odpor, nelze ho, a zejména nelze také odpor odmítnouti z toho důvodu jako nepřípustné, propůjčil-li zákon, jak již uvedeno, osobě zbavené svéprávnosti právo i k rekursu i k odporu do usnesení okresního soudu, znějícímu na zbavení svéprávnosti (srovnej vysvětlivky k §§ 37 a 49 řádu o zbavení svéprávnosti a Sternberg I., strana 174 a 176). Stížnosti bylo proto vyhověti a bude na krajském soudu jako soudu odporovém, by rozhodl, přihlížeje k směrnícím shora uvedeným, i o odporu i o rekursu.